

Aanbeveling nr 03/2010 van 9 juni 2010

Betreft: aanbeveling betreffende de toepassing van de *circles of trust* en de transparantieplichting m.b.t. de raadplegingen van de informatiegegevens van het Rijksregister (DOS-2010-00656)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 30;

Gelet op de aanvraag van de heer E. Quintin ontvangen op 02/04/2010;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 9 juni 2010 de volgende aanbeveling uit:

I. CONTEXT

1. De diensten van het Rijksregister zijn voornemens om een aantal aanpassingen door te voeren teneinde tegemoet te komen aan het advies nr. 12/2009 van de Commissie, en meer in het bijzonder aan de transparantieverplichting. In dit verband werd er van gedachten gewisseld tussen de diensten van het Rijksregister en die van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

2. Uit de gevoerde briefwisseling¹ tussen beiden blijkt dat er op het terrein onduidelijkheid bestaat over hoe dit advies concreet moet worden ingevuld, rekening houdend onder meer met het principe van de *circles of trust* dat door de Commissie wordt vooropgesteld in een aantal van haar adviezen en aanbevelingen.

3. Het is de bedoeling van de Commissie om deze discussie uit te klaren door middel van onderhavige aanbeveling.

II. RELEVANTE BESLISSINGEN VAN DE COMMISSIE

4. Deze aanbeveling kan niet los worden gezien van:

- de aanbeveling nr. 01/2008 *m.b.t. toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector*;
- het advies nr. 12/2009 *m.b.t. een aantal vragen die rezen naar aanleiding van beraadslaging RR 19/2008* (o.a. probleem van de transparantie voorzien krachtens artikel 6, § 3, 3°, van de wet van 19 juli 1991 *betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*);
- de aanbeveling nr. 03/2009 *in verband met integratoren in de overheidssector* (o.a. principe van de *circles of trust*).

5. Met het oog op de discussie is ook de beraadslaging RR nr. 19/2008 van 7 mei 2008 relevant. Daarin werd gesteld dat: *in het licht hiervan is het Comité van oordeel dat de toepassingen van de aanvrager ten overstaan van het Rijksregister enkel geauthenticeerd moeten worden aan de hand van een certificaat van toepassing, dus zonder dat aan het Rijksregister de identiteit van de eindgebruiker moet worden meegedeeld. Het door de aanvrager uitgewerkte systeem van "cirkels van vertrouwen" laat immers toe om via de gemaakte afspraken tussen de verschillende schakels in*

¹ Brief met bijlage van 01/03/2010 van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, brief met bijlage van 18/03/2010 van het Rijksregister.

de informatiestroom, de uiteindelijke gebruiker te identificeren wanneer dat nodig is, bijvoorbeeld wanneer iemand wenst te weten wie zijn gegevens raadpleegde of wanneer er een afwijkend patroon van raadplegingen werd vastgesteld.

III. BESCHOUWINGEN

6. Artikel 6, § 3, tweede lid, 3°, van de wet van 19 juli 1991 *betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* bepaalt dat de houder van een EID via deze kaart "kennis kan nemen van alle overheden, instellingen en personen die, gedurende de laatste zes maanden, zijn gegevens bij het bevolkingsregister of het Rijksregister van de natuurlijke personen hebben geraadpleegd of bijgewerkt."

7. In verband met de draagwijdte van deze bepaling stelde de Commissie in haar advies nr. 12/2009 van 29 april 2009:

"Het recht van de burger om te weten wie zijn gegevens raadpleegde wordt ten volle uitgevoerd wanneer hem gemeld wordt namens welke gemachtigde dit geschiedde".

en

"In die optiek is de Commissie van oordeel dat een loutere vermelding van de gemachtigde, bijvoorbeeld FOD Justitie, onvoldoende nauwkeurig is. De burger moet gericht contact kunnen leggen. Dit vereist de nauwkeurige vermelding van de dienst van de gemachtigde van waaruit de raadpleging is gebeurd en de contactpersoon tot wie men zich kan richten voor nadere informatie".

8. Met betrekking tot de praktische modaliteiten voor de uitoefening van dit recht werd opgemerkt dat:

"De informatie met betrekking tot de bestemming van een rechtstreekse raadpleging wordt bij de diensten van het Rijksregister zelf bewaard.

Wanneer men geconfronteerd wordt met een onrechtstreekse raadpleging (bijvoorbeeld via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid) stelt zich de vraag of de informatie met betrekking tot de eindbestemming eveneens door de diensten van het Rijksregister moet bijgehouden worden.

De Commissie stelt vast dat artikel 6, § 3, van de voormelde wet van 1991 en het koninklijk besluit ter uitvoering ervan, dit niet opleggen.

Het belangrijkste voor de burger is dat hij de gevraagde informatie krijgt en dat deze correct zijn.

De Commissie is van mening dat het in deze hypothesen niet noodzakelijk is dat de diensten van het Rijksregister de "bestanden" krijgen van de verbindingen met de servers van een tussenkomende organisatie en de identiteit van de eindbestemmingen van de bedoelde gegevens van het Rijksregister bijhouden; er kan worden opgemerkt dat deze diensten op die wijze, in bepaalde gevallen toegang zouden kunnen krijgen tot gevoelige informatie van de betrokken personen zoals, bijvoorbeeld, de naam van het ziekenfonds waarbij een persoon is aangesloten".

9. Dit laatste is eigenlijk een allusie naar het systeem van de *circles of trust* dat ervoor zorgt dat er geen onnodige bedreigingen voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ontstaan door het onnodig samenbrengen of dupliceren van persoonsgegevens. Het maakt komaf met meervoudige identieke controles en opslag van loggings door beroep te doen op een gecoördineerd en modulair systeem van gebruikers-, toegangs- en loggingbeheer met gedecentraliseerde gegevensopslag waardoor verschillende partijen kunnen profiteren van elkaars elektronische toegangsbeheersmodules, authentieke bronnen en loggingsystemen. Deze worden gerealiseerd via een taakverdeling tussen de betrokken instanties waarbij duidelijke afspraken worden gemaakt.

10. Dit principe kan maximaal worden verzekerd voor wat de raadpleging van gegevensbanken betreft.

11. Toegepast op de raadpleging van de informatiegegevens van het Rijksregister en rekening houdend met de transparantieplichting van artikel 6, § 3, tweede lid, 3°, van de wet van 19 juli 1991, betekent dit dat het opslaan van de identiteit van eindgebruiker² van een raadpleging van het Rijksregister door de diensten van het Rijksregister een onnodige schending inhoudt van de persoonlijke levenssfeer, want disproportioneel in het licht van voormelde *circles of trust*.

12. Dit is evenzeer het geval voor het alternatief dat het Rijksregister hanteert, namelijk de vermelding van het identificatienummer van een contactpersoon in de transactie n.a.v. een dergelijke raadpleging. De contactpersoon *an sich* heeft niets te maken met de verrichte raadpleging noch met de betrokken verwerking. Zijn rol is beperkt tot die van aanspreekpunt voor de burger die nadere uitleg wenst te bekomen m.b.t. tot een raadpleging die door een aangestelde van de gemachtigde werd verricht. Voor wat de transactie betreft is de contactpersoon dus eigenlijk een

² Dit gebeurt door de vermelding van zijn identificatienummer van het Rijksregister in de transactie.

derde. Zijn gegevens in al deze transacties opnemen komt neer op het wetens en willens registreren van onjuiste informatie. De verwerking van de persoonsgegevens van dergelijke derde is in het licht van de artikelen 4 en 5 WVP problematisch. Er is geen rechtsgrond aanwezig op basis waarvan het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de contactpersoon of een ander personeelslid in alle transacties van de gemachtigde, kan worden verantwoord.

13. Volledigheidshalve kan men zich de vraag stellen in hoeverre de gemachtigde, als werkgever, het identificatienummer van een personeelslid mag gebruiken met het oog op het operationeel maken van de toegang van zijn toepassing tot het Rijksregister? Tot op heden werd er door het Sectoraal comité van het Rijksregister aan geen enkele instantie een machtiging verleend om het identificatienummer van één van zijn personeelsleden voor dergelijk doeleinde te gebruiken. Voor zover kon worden vastgesteld, verleende de Koning evenmin (een) dergelijke machtiging(en).

14. Rekening houdend hiermee is het dus aangewezen dat het Rijksregister, vooraleer een toegang van een gemachtigde operationeel te maken, deze laatste de mogelijkheid biedt om in de transacties te worden geïdentificeerd aan de hand van zijn ondernemingsnummer. Het gebruik van dit nummer heeft het onmiskenbare voordeel dat er niet op twijfelachtige wijze persoonsgegevens van personeelsleden van de gemachtigde worden verwerkt.

15. Dit moet als basisdienst vanzelfsprekend kosteloos ter beschikking worden gesteld, zoniet zouden gemachtigden uit financiële overwegingen ontmoedigd worden om voor een privacybeschermende aanpak te opteren.

16. Zoals reeds aangestipt onder punt 9 impliceert het verzekeren van transparantie via *circles of trust* dat de betrokken instanties duidelijke afspraken maken omtrent een taakverdeling dienaangaande. Dat aan het Rijksregister informatie wordt verstrekt over het uitgebouwde systeem om de transparantie te verzekeren, is redelijk. Voor de burger is het Rijksregister het vertrekpunt voor wat betreft de verrichte raadplegingen van zijn gegevens. In het licht hiervan is het nuttig dat aan het Rijksregister een overzicht wordt gegeven van de gemaakte afspraken die garanderen dat aan de burger de informatie kan worden verstrekt waarop hij recht heeft. Deze informatie wordt verstrekt ter informatie en het is dus niet aan het Rijksregister om deze te controleren op haar deugdelijkheid. Als er daaromtrent al vragen mochten rijzen, zal het aan het bevoegde Sectoraal comité zijn om één en ander te verifiëren.

**OM DEZE REDENEN,
DE COMMISSIE**

beveelt aan dat de transparantie van de raadpleging van de informatiegegevens van het Rijksregister wordt georganiseerd overeenkomstig de vuistregels zoals hierboven uiteengezet.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere